

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت بهداشت
معاونت درمان

بسمه تعالی

شماره ۳۷۵۳/۳۰۰
تاریخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۵
سپت دارد

تولید، پشتیبانی‌ها، مانع زدایی‌ها
مقام معظم رهبری

معاون محترم درمان دانشگاه‌ها / دانشکده‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ...

موضوع: ابلاغ دستورالعمل اجرایی طرح درمان وابستگی به دخانیات در نظام درمانی کشور

با سلام و احترام

به استناد ماده ۸ قانون تشکیل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و آیین‌نامه اجرایی آن، مصوب سال ۱۳۶۵ هیات محترم وزیران و اصلاحات سال ۱۳۶۶ و بندهای ۱۱، ۱۲ و ۱۶ ماده ۱ قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مصوب سال ۱۳۶۷ و ماده ۲۴ قانون مربوط به امور پزشکی، دارویی، مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۳۴ و اصلاحات بعدی و ماده ۹ قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات مصوب سال ۱۳۸۵ و آیین‌نامه اجرایی آن مصوب سال ۱۳۸۶ هیات دولت به منظور ارتقای سلامت نسل حال و آینده از طریق ایجاد بستر مناسب برای ارائه خدمات درمان وابستگی به دخانیات برای متقاضیان این خدمت و فراهم نمودن زمینه مشارکت بخش‌های غیر دولتی صلاحیت‌دار در اجرای قانون جامع دخانیات، دستورالعمل اجرایی طرح درمان وابستگی به دخانیات در نظام درمان کشور طبق موازین ذیل ابلاغ می‌گردد.

طبق ماده ۹ قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات :

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است فعالیت پیشگیرانه، درمان و توانبخشی افراد مبتلا به مصرف فرآورده‌های دخانی و خدمات مشاوره‌ای ترک دخانیات را در خدمات اولیه بهداشتی ادغام و زمینه‌های گسترش و حمایت از مراکز مشاوره‌ای و درمانی غیر دولتی ترک مصرف مواد دخانی را فراهم

نماید.

تعاریف

ماده ۱: واحد مشاوره و درمان مصرف دخانیات: که در این آئین‌نامه به اختصار واحد نامیده می‌شود به واحدهایی اطلاق می‌گردد که امکانات ارائه خدمات مشاوره و خدمات درمانی و پیشگیری از عود (بازگشت به مصرف) دخانیات را به مراجعان ارائه می‌نمایند، این خدمات باید مطابق با استاندارد خدمت مشاوره و درمان مصرف دخانیات که توسط معاونت درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ابلاغ می‌گردد، باشد.

ماده ۲: روش‌های درمانی ترک دخانیات:

الف: خدمات درمانی:

- جایگزین‌های نیکوتین: به ترکیبات حاوی نیکوتین اطلاق می‌شود که به اشکال آدامس، برچسب جلدی، آبنبات و اسپری جهت جایگزینی نیکوتین محصولات دخانی طبق استاندارد خدمت مشاوره و درمان مصرف دخانیات مصرف می‌شوند.

- داروهای ترک دخانیات: به داروهایی مانند بوپروپیون و وارنیکلین اطلاق می‌شود که برای کمک به فرایند ترک دخانیات طبق استاندارد خدمت مشاوره و درمان مصرف دخانیات تجویز می‌شود.

ب: خدمات مشاوره‌ای: مشاوره با مصرف‌کنندگان و ترغیب آنان به ترک و آموزش روش‌های نوین ترک با روش‌های غیردارویی

ماده ۳: فرد دوره دیده: پزشکان و روانشناسانی که دوره آموزشی مشاوره و درمان مصرف دخانیات مصوب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را که مطابق سرفصل‌های اعلام شده برگزار می‌گردد، گذرانده باشند.
- تبصره: روانپزشکان الزامی برای گذراندن دوره‌های آموزشی مشاوره و درمان مصرف دخانیات نخواهند داشت.

ماده ۴: دوره آموزشی مصوب: دوره آموزشی نظری و عملی بر اساس سرفصل‌های مصوب است که با همکاری معاونت‌های درمان و آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی توسط دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور و پس از اخذ مجوز از وزارت بهداشت برگزار می‌گردد.
اهداف واحدهای مشاوره و درمان مصرف دخانیات:

- ۱- تلاش برای ترک کامل یا کاهش مصرف دخانیات و کاهش عوارض ناشی از مصرف این مواد در جامعه
- ۲- افزایش سطح آگاهی جامعه در خصوص مضرات ناشی از استعمال دخانیات یا مواجهه با دود دست دوم مواد دخانی

وظایف

ماده ۶- معاونت درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی: گروه روانپزشکی و درمان اعتیاد مرکز مدیریت پیوند و درمان بیماری‌های معاونت درمان وزارت بهداشت موظف است:

- سرفصل‌های آموزشی لازم برای برگزاری دوره‌های آموزشی را با همکاری معاونت آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و فرایندهای اجرایی برگزاری این دوره‌های آموزشی را تعریف و ابلاغ نماید.
- پشتیبانی مالی و اجرایی لازم را از دانشگاه‌ها/ دانشکده‌های علوم پزشکی به عمل آورد.
- فرم‌ها و سامانه‌های آنلاین مربوط به اجرای این طرح را طراحی و راه‌اندازی نماید.

ماده ۷- معاونت درمان دانشگاه/ دانشکده: معاونت درمان دانشگاه‌های علوم پزشکی موظفند در راستای اجرایی شدن اهداف این برنامه

- منابع و تسهیلات لازم برای اجرا، پایش و ارزشیابی این طرح را با شرح وظایف زیر در معاونت درمان دانشگاه/ دانشکده پیش‌بینی کند:

- هماهنگی لازم با کارشناسان مربوطه در گروه روانپزشکی و درمان اعتیاد مرکز مدیریت پیوند و درمان بیماری‌های معاونت درمان وزارت بهداشت و سایر مجموعه‌های معاونت درمان و معاونت بهداشتی دانشگاه و سایر همکاران و سازمان‌های ذیربط در سطح استان

- پیگیری اجرایی امور مربوط به واحدهای مشاوره و درمان مصرف دخانیات و ابلاغ آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های دریافتی از معاونت درمان وزارت به واحدها
- پیگیری اجرایی برگزاری دوره‌های آموزشی مصوب
- ارتباط با واحدهای راه‌اندازی شده و پیگیری مسائل و مشکلات آنان
- گزارش‌گیری هر شش ماه یک بار از واحدها بر اساس فرم‌های ثبت اطلاعات تهیه شده در معاونت درمان وزارت و ارسال اطلاعات جمع‌آوری شده به صورت مکتوب یا آنلاین به معاونت درمان
- نظارت بر روند فعالیت‌های واحدها
- پس از اخذ مجوزهای لازم برای برگزاری دوره‌های مصوب آموزشی مربوط به این طرح و انجام هماهنگی‌های لازم نسبت به برگزاری این دوره‌ها اقدام نمایند.
- گواهی‌های لازم را به پزشکان و واحدهای متقاضی ارائه خدمات مشاوره و درمان مصرف دخانیات ارائه کنند.

ماده ۸- شرح خدمات واحدهای مشاوره و درمان مصرف دخانیات

- پذیرش آزاد داوطلبان درمان مصرف دخانیات و ارائه خدمات مشاوره‌ای، روانشناسی-روانشناختی، مهارت‌های رفتاری و درمان دارویی بر اساس استاندارد خدمت مشاوره و درمان مصرف دخانیات
- ارائه آموزش‌های لازم برای تداوم برنامه ترک در مراجعان بر اساس استاندارد خدمت مشاوره و درمان مصرف دخانیات
- فراهم کردن جزوات و اقلام آموزشی لازم و ارائه به بیماران
- تشکیل پرونده پزشکی برای مراجعان و تکمیل فرم‌های مربوط به گزارش دهی طبق دستورالعمل
- همکاری با کارشناس مرتبط در حوزه معاونت درمان دانشگاه و ارائه گزارش‌های دوره‌ای لازم

افراد و مراکز مجاز

- ماده ۹- تمامی پزشکانی که در دوره‌های آموزشی مصوب ترک دخانیات شرکت و گواهی‌های مرتبط را اخذ نموده‌اند می‌توانند در عنوان مطب خود از عبارت «ترک سیگار/دخانیات» مطابق با دستورالعمل‌های مربوط به تابلوی مطب‌ها استفاده کنند.
- ماده ۱۰- در صورتی که مسئول فنی مراکز درمان سرپایی وابستگی به مواد مخدر و روانگردان دارای گواهی شرکت در دوره‌های آموزشی مصوب ترک دخانیات باشند، این مراکز می‌توانند از عنوان مرکز/کلینیک ترک سیگار/دخانیات استفاده نمایند.
- ماده ۱۱- راه‌اندازی واحد مشاوره و درمان مصرف دخانیات در مراکز درمان سرپایی اختلال مصرف مواد مطابق مفاد دستورالعمل تاسیس این مراکز خواهد بود.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

بسمه تعالی

شماره ۳۷۵۳/۳۰۰
تاریخ ۰۵/۰۳/۱۴۰۰
پوست دارد

تولید، پشتیبانی‌ها، مانع زدایی‌ها
مقام معظم رهبری

معاونت بهداشت
معاونت درمان

ماده ۱۲- بیمارستان‌ها و مراکز درمانی منتخب تحت پوشش معاونت درمان دانشگاه‌ها/دانشکده‌های علوم پزشکی کشور می‌توانند با به کارگیری پزشکان و روانشناسان دوره دیده نسبت به راه‌اندازی واحد ترک دخانیات اقدام نمایند.

دوره‌های آموزشی

ماده ۱۳- سرفصل‌های مورد نیاز و دستورالعمل اجرایی برگزاری دوره‌های آموزشی توسط گروه روانپزشکی و درمان اعتیاد مرکز مدیریت پیوند و درمان بیماری‌های معاونت درمان وزارت بهداشت با همکاری معاونت آموزشی وزارت بهداشت تهیه خواهد شد.

چک لیست‌های پایش و نظارت

ماده ۱۴- پایش و نظارت بر واحدهای مشاوره و درمان مصرف دخانیات حسب مورد مطابق با مقررات عمومی، شرایط ساختمانی و تأسیساتی و تجهیزاتی آیین‌نامه‌های تأسیس مطب‌ها/ درمانگاه‌های وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی خواهد بود.

این دستورالعمل در ۱۴ ماده در تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۰ به تصویب معاونت‌های درمان و بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسیده است.

دکتر علیرضا رئیسی
معاون بهداشت

دکتر قاسم جان بابایی

معاون درمان